

LA POSTVERITAT: OCULTA EN EL PODER

Postveritat, fets alternatius, “fake news”... en conjunt, semblaria que es tracta de paraules i conceptes nous per designar de manera més suau i maquillada allò que tota la vida s'ha conegut com a mentida. El mot “postveritat” és clarament un neologisme, és a dir, una paraula nova. Per tant, és lògic pensar que per incorporar una nova paraula és necessari que aparegui un nou concepte que la reclami. Però, que significa el terme “postveritat”? Que una cosa és veritat, mentida... o potser tot el contrari?

Segons el Diccionari Oxford, que l'ha designat com a paraula de l'any 2016, “postveritat” és un adjectiu que indica aquelles situacions en què *“els fets objectius són menys influents en l'opinió pública que les crides a l'emoció i a les creences personals”*.

Tot i que pugui semblar que ens trobem davant d'un concepte totalment nou, podria no ser-ho del tot. Pensem, per exemple, en el fet que en gairebé totes les cultures podem trobar algun tipus de religió. A simple vista, no sembla que l'èxit de les religions es degui a la demostració de les seves afirmacions amb fets objectius; més aviat es basa en la seva capacitat de fomentar un estat de coses en el qual el que importa està en el terreny emocional i de les creences. D'aquesta manera, podem obtenir respostes a les nostres pors i inseguretats, a la nostra ignorància o a les nostres incerteses. Tant fa si és veritat o mentida, el que realment importa és que creure-hi ens fa sentir d'una determinada manera. Ens fa sentir bé.

Però, deixant de banda el seu significat, és evident que el terme “postveritat” s'ha donat a conèixer en el llenguatge polític. Des de l'arribada de Donald Trump a la presidència dels Estats Units fins als últims aconteixements viscuts a Catalunya, la política ha esdevingut un tema del qual sentim a parlar dia rere dia. Tot plegat, polítics que apel·len als sentiments, medis de comunicació assedegats de notícies qualsevols i públic que s'informa amb allò que busca, allò que li agrada. Potser està aquí el problema?

En un món com l'actual, en què qualsevol persona amb un *smartphone* pot transmetre i publicar informació a les xarxes socials, fa que aquestes contribueixin clarament a la difusió de mentides i a la manipulació de l'opinió pública. El que està clar és que tots els països i mitjans de comunicació estan afectats per la divulgació de notícies falses, ja que ningú té els mecanismes necessaris per detectar-les i assegurar-se quedar-ne fora. Això és degut a que l'allau de falsedats que trobem a les xarxes socials és tan gran, que es fa molt difícil lluitar-hi.

Per tant, es fa evident que la “postveritat” recull tota la irracionalitat que hi ha darrere de la concentració de poder en mans dels pocs en front dels molts. És allò que fa que la població, tot i tenir la titularitat del poder, cedeixi a uns quants mentiders que, això sí, saben com treballar les nostres emocions i les creences més profundes, el poder que ens pertoca.

Això demostra que l'única manera de combatre-la és estimular i incitar a l'esperit crític de tots nosaltres. No compartir tot allò que rebem a través de xarxes socials, no creure'ns tot el que ens arriba si no es tracta d'un medi fiable i, per sobre de tot, no abandonar la racionalitat que, sense dubte, és l'essència de l'ésser humà.